

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félre 2 frt negyedévre 1 frt. Egyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjazabály szerint.

Gyulafehérvárt, 1900. szept. 27.

„A magyar szent korona országainak közgazdasági állapota az 1899. évben. A kereskedelmi és iparkamarák jelentései a kereskedelemügyi miniszterhez. Budapest. 1900.”

Ezen cím alatt egy vaskos kötetet adtak ki a magyarországi kereskedelmi és iparkamarák, melyben teljes képét tárják fel az 1899. évben tapasztalt közgazdasági helyzetnek Magyarországon.

Általános áttekintésében e könyv az 1899. évről azt mondja, hogy némi javulást tüntetett fel ez év a közelmúltakhoz képest, mely azonban távolról sem volt oly mérvű, hogy a megelőző rossz esztendő káros következményeit ellensúlyozhatta volna.

A mezőgazdaság viszonyai határozottan előnyös változást tüntetnek fel az előző két sanyarú esztendőhöz képest. A termés a legtöbb vidéken sokkal jobb volt az 1898. évinél; csak itt-ott hangzott panasz a közepesnél rosszabb term s miatt. Ezzel párhuzamosan a közgazdaság egyéb ágaiban is némi javulás mutatkozott. Voltak bajok minden réten fölös számmal; egy része ezeknek az általános európai helyzetet tükrözi vissza, más része az elmúlt esztendő bajainak maradványa; voltak új bajok is, a melyekről túlnyomóan megállapítható, hogy részint természetszerű folyamatok, a múlt évek hibáinak és bűneinek, melyeknek kóroanyagai részben csak most érlelődtek meg és jutottak kitörésre, részint pedig, sajnos, elháríthatatlan következményei a természetes fejlődés kérelhetetlenségének.

Mindent egybevetve, az 1899. év eredményei vegyes impressziókat keltenek. Mindenesetre előnyösen különbözött az 1898., de kivált az 1897. inséges esztendőttől. Ennek a javulásnak a főtenyezői a jobb termésen kívül külkereskedelmi mérlegünk javulása, államháztartásunk rendezettsége s a friss erővel megindult iperfejlesztési és iparpártolási actio, mely a társadalom széles rétegeinek szunnyadó energiáit hozta mozgásba.

De lássuk, mit mond a *kolozsvári* kereskedelmi és iparkamara:

Nevezetes század vége. Lobbanása volt az év, melynek közgazdasági képéhez kamaránk is beszolgáltatja a rendelkezésére álló jellemzőbb vonásokat. A politikai és társadalmi fejlődés, szellemi emelkedés s különösen a technikai előrehaladás legszebb lapjaiból áll a XIX-ik század története, mely ezek szerint a közgazdaság terén is eddig el nem ért sikereket tüntet föl. Ép ezért, ha a múlt évet kiszakítjuk és önállóan fogjuk fel, alig mondhatjuk róla, hogy a nagy század méltó befejezése volt.

Mert valamint az 1898-ik évet törvényen kívüli viszonyok között végeztük, úgy az 1899-ik évtől provisoriumok búcsúztattak el. A belpolitikai viszonyok megtisztulása és leltüzdése majdnem az egész évet, a közgazdasági kiegyezés s az ezzel kapcsolatos kérdések tárgyalása az egész évet igénybe vette s így az üzleti életben már korábban beállott bizonytalanság, ennek minden kapcsolatos bajával együtt, az idő alatt is tovább emésztette közgazdasági életünket. Kárpótlásul még csak azt sem mondhatjuk, hogy most már egálabb túl vagyunk mindenben. Mert az ideiglenesség rövid tartama tovább is napirenden tartja mindazokat a nehéz kérdéseket, a melyek eddig is a bizonytalanságot, a pangást, az üzleti élet megdugulását és szenvedését okozták s ily módon ez évet is utóbbi kedvezőtlen és meddő társai közé sorozták.

Mert bár a termés elég jól sikerült s az árak sem voltak gyöngék, azért az értékesítési viszonyok még se feleltek meg a várakozásnak s gazdáink nem tudtak megelőző rossz évek anyagi bajaitól megszabadulni. Minthogy pedig még mindig a mezőgazdaság képezi közgazdasági életünk alapját, az a körülmény, hogy gazdáink a pénz hiányával és drágaságával küzdöttek, az egész év üzleti életét kedvezőtlen helyzetbe hozta s nem bírta a korábbi pangásból kiemelni, lendületnek indítani s kellő táprővel ellátni. Annnyival kevésbé, mert a politikai viszonyok zavarossága is nyo-

masztolag hatott s a kiegyezés vajadása is tovább terjesztette a bizalmatlanságot, melyek a vállalkozásokra kedvezőtlenül hatottak s az ipar életnedveit elzárták. Mindazáltal nem tagadhatjuk, hogy biztatóbb jelenségek is merültek fel a szemhatáron, melyek azzal az örömdetes kilátással kecsegtetnek, hogy a fordulat nem késztetik sokáig.

Az ismert példabeszéd, hogy minden rosszban van valami jó, itt is bevált. Mert a gazdasági kiegyezés elhúzódása és nehézségei, melyek miatt az egész kérdés több ízben majdnem teljesen megrekedt, mind az intéző köröket, mind a nagy közvéleményt arra utalták, hogy figyelmüket az ország anyagi erőinek hatályosabb fölkatatására és kitejézésére irányozzák. Így jutottunk egy szép reményekkel kecsegtető fordulóponthoz, a hol a nemzet önbizalmát kezdi visszanyerni, mert napról-napra jobban áthatja az a meggyőződés, hogy okszerűbb és belterjesebb mezőgazdasági és hazafiasabb iparpolitikával ellensúlyozhatók azok az áldozatok, a melyeket ezuttal még fokozottabb mértékben kellett a gazdasági szövetség és a magasabb politikai tekintetekért meghoznunk.

Kamaránkat különösen meglegedéssel s benső örömmel tölti el a közszellem ez üdvös ébredése, mert köztudat, hogy e helyes irány fölülkerekedésében épen a kereskedelemügyi miniszter úrnak oroslán része van. A miniszter úr volt az, a ki jól megérdemelt magas helyének elfoglalását a hazai ipar fejlesztése, állami és társadalmi nagyobb támogatása zászlójának kitűzésével örökölte meg. Actiójának súlypontját igen helyesen épen a kisipar fölkarolására helyezve, mely a külföldi verseny s a társadalmi közöny miatt a legtöbbet szenvedett s a jóakarató figyelemre leginkább reá szorult. Kezdeményezésének eredménye már is mutatkozik a társadalom biztató megmozdulásában, mely épen kamaránk székbélyén alakot is öltött, hogy fokozatosan az egész országot gyűrűzetébe vonja s gyakorlati eredményeket mutathasson fel. Hisszük s kamaránk is minden lehető elkövet, hogy e mozgalom több lesz az ismert szalmatűz fölángolásánál.

TÁRCZA

Az élet meséi.

2. A szerelmes komptoarista.

Írta: Kende Géza.

(Vége.)

Egy szomorú csillagtalan téli esetén, mikor a köd vastagon megfekszi az utcákat, s az ember lelkét, egyedül állt a szobájában, sirt a szíve keservesen.

Egyszerre csak Berta hangját hallotta — aztán a vőlegényét . . . összereszt, reszketni kezdett, mert félt. Beunt jól mulattak, mind a ketten nevetgéltek, autogóvá vált a hangjuk . . . elcsattant az első csók, azután a második, nem is akart vége szakadni.

A petroleum lámpa ijedten lobbant meg, sárgán az irigységtől, s az árnyékok a falon idegesen táncoltak, míg a szomorú Vilmos mereven bámult maga elé, visszafojtott lélekzettel, mint a kik közel vannak a megőrüléshez. Fullasztotta a szoba levegő, a fűle tompán zúgott, minden visszhangzott az elcsattant csókoktól, menekülnie kellett, érezte, s kirohant az utcára.

A szolid és tisztességes könyvelő életében először fordult elő, hogy így este felé elment hazulról, ott hagyva tűndérvilágot, mindent, ami boldoggá tette.

Hűvös, barátságtalan téli este volt, — a csipős szél belekapaszkodott szőke fűrtjeibe s odacsapta a halántékához; fájni kezdett, s felreztent kábultságából, hogy annál jobban érezze a tompa fájdalmat belsejében, a hol azelőtt a szíve volt, most pedig sötét, sivar tűtátongott.

Egy nagy kávéház előtt haladt el, melynek párától befutott, könnyező ablak táblái hívogatólag mered-

tek rá, míg Rácz Pali, ha jól tudom, 26-ik fiaiának vidám nótázása kihallatszott az utcára, egy-egy dorobéoló világfi gondatlan kurjongatásával vegyülve.

Benyitott, csaknem öndudatlanul, nem törődve a gomolygó füstfelhőkkel, vigaszt találni végtelen fájdalomra. Az egyik üres asztalhoz leült, de nem maradt sokáig egyedül; valami festett arcú, nagy fekete karikás szemű kisasszony, akit a pincérek „Lili” nagymamának tituláltak, barátságosan az ölébe telepedett, egész otthonoknak érezvén magát, mintha legalább is játszótársak lettek volna valamikor, régen . . . Erőltetett vigyorgással buzigálta a szegény comptoarista bajuszát, mintha leolvasta volna bánatát a szeméről.

Az ilyen lelki állapot a legjobb balek fogó, ez a nagy igazság volt alapja a kisasszony kitüntető kedvességének.

És mivel „Lili nagysám” különös előszeretettel az ábsitnh-tól részegedett le, Vilmos is megadta magát, sütiün nyelvén le a teherkés mérget, noha még gondolatban is irtózott a pálinkától. Az igaz, hogy most nem tudott gondolkodni, csak felejtetni akart, mindent, még azt is, hogy a világon van.

Azt se bánta, mikor a hajlongó cigány, az ő nagyságos lelkének nótázott szekundálva a festett arcú Lili kisasszony ittas rekedt hangjától, ki még mindig átölelve tartá ama szomorú szőke fejet.

Hej! Ha a szép nyakkendőjű kereskedő segéd most látná, sárgára válna az irigységtől! . . .

De már későre járt az idő, és sok üres pohárka volt az asztalon, s így Vilmos kibontakozott az örök búséget esküvő Lili öleléseiből, felegyenesedett, a mi kissé nehéz munka volt, — s a pincérek alázatos köszönéseitől kisérve, sirni, majd nevetni kezdett, mikor a csókot hintő Lilit látta, ki azóta már másnak

az ölében ivott, s botorkált haza felé, mi tekintve a sötétet, sokáig tartott.

Berta még ébren volt, s édes mosolylyal fogadta, de hirtelen vissza tántorgott, mikor Vilmos pálinkaszagú lehellete megcsapta az arcát, látta mámorosan csillogó, vérben úszó szemét.

„— Iszonyú! Hisz maga részeg! . . .” így borzadott az ártatlan, de szerföltött hű Berta, undorral fordulván el a szőke comptoaristától.

„— Igen! Az én életem mámor! . . . Leiszom magam az ideáljaimon, . . . ugy-e különös? . . . ha, ha, ha, ha, . . . s a valóság meghozza a katzenjammert! —

— Igen, kis tündérem . . . most te vagy az én katzenjammerem . . . Szétromboltad a világot, megraboltál a hitemtől, — téged vádolla, bűnös vagy, nagy bűnös . . . Nincsenek jó emberek, nincsenek jó emberek . . .

Sirt, mint egy 6 éves gyermek, nekiesett az ajtónak, s a leányra sem hederítve, bebotorált szobájába s úgy rubástul rábukott az ágyra . . .

Megsemmisülten nézte ezt Berta a sarokban, de nem volt felindulva, nem bántotta a lelkiismeret, mennyire utálatos az ilyen iszákos ember.

Sötét volt még, mikor felébredt mámorából, nem tudta megkülönböztetni a butorok körvonalait, nagy fekete foltta folyt össze előtte minden. A fejéhez kapott, hogy visszaemlékezzék, de nagyon nehezen tudta kiszáló gondolatait összeszedni, de mégis mintha a festett arcú Lili énekelne rekedt hangon a fülébe . . . Elszégyelte magát, mert tudta, hogy részeg volt, ő, a szolid pontos, tisztességes ember! . . .

Nyugodtságot akart magára erőltetni, de ez neho-

Mert a kormány támogatása mellett utoljára is nekünk magunknak kötelességünk, hogy önmagunkon segítsünk s munkádatlan kitarással fölkaroljuk a közgazdasági tényezőket: a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem egymásra utalt főágazatait.

Ezeknek valóban nagy szükségük volt már arra, hogy jelszavak helyett tetteket alkalmazzunk sebeikre.

Mert a mezőgazdaság egymaga a kedvezőbb termés és árviszonyok mellett sem tudott bajából kimenekülni, annál aggasztóbb, mert nálunk ezen fordul meg az egész üzleti élet s ha gazdánk pénzügyi hiányban szenvednek, az egész forgalom megáll.

Hivatalos megállapítások szerint ugyanis az év termése búzában 39, rozsban 12, árpában 13, zabban 12, tengeriben közel 39 millió q. Ebből tehát fölöslegnek is marad búzában 13, rozsban 3, árpában 4, zabban és tengeriben 2—2 millió q. De a kedvezőtlen értékesítési viszonyok és a fokozódó verseny miatt a végeredmény mégis az, hogy gazdánk a helyett, hogy az előző kedvezőtlenebb évek terheiből apaszthattak volna, újabb terhekkel súlyosbították helyzetüket.

Oka ennek nemcsak az idegen világrészek kiterjedt magtermelése, erős versenye s a földesiek élet több kinövése, mint: papirbúza, fedezetlen határidő-üzlet stb.; hanem közvetlenebb oka az is, hogy a földbirtok nagyobb része: a látifundumok és holtkezi javak éppen nagyságuk miatt nincsenek elég okos módon és belterjesen kihasználva; a kisbirtokok kezelése pedig részint a töke, részint az értelem hiánya miatt elmaradt a kortól. Ehhez járul gazdánk szervezetlensége, a tömörítésre váró erők meddő szétfolyása, a régi rossz megszokása, a haladás iránt való fogékonyság hiánya.

Örömmel ismerjük el, hogy a kormány ez évben is megtette a maga részéről mindent, hogy gazdánkba lelket, viszonyainkba új életet öntsön. A szakismeretek terjesztése, a munkások helyzetének megkönnyítése, telepítések által a föld jobb kihasználásának biztosítása és sok egyéb üdvös intézkedés gazdagítja e rovatot, melynek kibővítéséhez maguk a gazdakörök is kongresszusokkal járultak, a hol a legfontosabb kérdéseket megvitatták s a gazdasági egyletek hasznos működéséhez sok jó anyagot szolgáltatottak.

Állatkereskedelmünk se fejlődhetett úgy, hogy a magtermelés gazdasági hiányait pótolhatta volna. Oly tényezők nehezítették a kivitelt, melyek miatt gyakran erős összetűzések voltak. E mellett a permanens ragadós betegségek is bénító hatással voltak a forgalomra. Különösen az öt év óta lappangó sertésvész fenyegeti komolyan az állatkereskedelmet egyik legjobb és kiadós forrását. Csak ez egy cikkben 100—120 millió koronára tehető az évi veszteség.

Ezért kamaránk nagy örömmel fogadta az állategészségügy államosítására célzó mozgalmat s e mellett a sertés-kereskedés decentralizációja is sokat segíthet a helyzeten, főleg ha a vasuti kocsik is úgy osztatnak be, hogy egyik körzet a másiktól ne vehesse azokat igénybe.

Az Ausztriával megkötött új állatforgalmi konvenczió s az osztrák főbb piacok kirendelt magyar állami állatorvosok asszisztenciája mindannyi hathatós bizonyítéka állatforgalmunk akadálytalan lebonyolítására.

gyan sem sikerült, folyton Berta lebegett szemei előtt, a mint szerelmesen simult a vőlegényéhez s csókolja szenvedélyesen; majd a másik perczben előtte állt, a mint utálattal fordult el tőle, a részeg álmodozótól. —

Egy revolvere volt még, külföldi utjából hozta magával, . . . tudta, hogy hol van, kikereste s maga elé tartotta.

A fényes aczélesőn czikkázva játszadozott a be-szűrődő holdvilág sárga kővéje, világos lett az egész szoba, csak a lelkében érzett áthatlan sötétséget. Ijedten meredt az ablakra, látta, halovány volt az arca, sovány mint egy csontváz, üres szemüreggel bámult rá, hívta csontos kezeivel, a cigányok meg hátul muzsikáltak, egyre muzsikáltak

„Oda lenn már nem fáj semmi”

Le akarta a fegyvert tenni, de az ujjai görcsösen szorították az agyát, öntudatlanul forró halántékához szorította, oly jól esett neki úgy hűsítette lecsillapodott minden fájdalma megint sötét volt minden a szobában

* * *

A mámor elmúlt, a szomorú, de tisztességes comp-toaristát reggel halva találták, . . . a virágoknak igazuk volt, mikor kikaczagták.

A temetés nagyon egyszerű volt, kevesen valának jelen, csak Berta, a vőlegényével s az összes csillogó ékszerekkel.

A jó bolond most 6 lányira a föld alatt tovább szöhet álmaiban egy tündér szép világról, míg a kis tündér a férjével azon csivódik, hogy a lila tollas kalap jobban áll az arcához, mint a világoskék.

sának, a mi gazdáinkat is az állattenyésztés fejlesztésére ösztönözheti.

Lovaink forgalma növekedett, habár itt is sok még a tennivaló, mert nemzetközileg hirdetett nagyobb lóvásárokat kellene rendeznünk, hogy a nyugatról és keletről évenként nagy számban bejövő kereskedők ne legyenek kénytelenek ugyszólva házalás útján összehozni szükségleteiket, a mi a tenyésztőkre is hátrányos.

Iparviszonyaink szintén kevés eltérést mutatnak az előző évtől, de legalább arra az útra vannak terelve, a melyen egyfelől fejlődésünk várható, másfelől arra számíthatunk, hogy közgazdasági életünket megtermékenyítik, valódi belső tartalommal látják el s az országot bizonyos eshetőségekkel szemben önvédelemre és saját erején való megélésre képesítik.

A pénz drágasága s a vállalkozás nehezessége különösen a kisiparos viszonyaiban idézett elő káros visszahatást, mert még azt a kis forgalmat is szűkebb határok közé szorította, a mi a kereskedelem és vándoripar versenyétől részére fennmaradt. Az ország kisiparosai ép e kamara székhelyén tartották ez évi értekezletüket, melyet a kereskedelmi miniszter úr képviseltetésével tüntetett ki s általánosan ismerte vannak azok a sérelmek és óhajok, a melyek a kongresszuson kifejezést nyertek. Ugyanazért mi csak azon bizalom tolmácsolására hivatkozunk, a mely iparosainkat óhajaik figyelembe vétele tekintetében kereskedelemügyi miniszter úr iránt fölkarolta és korszakos actióit indította meg, méltán áthatja.

A keleti piacokon való térfoglalás előkészítése, a vasuti és hajózási összeköttetések megkönnyítése, a kereskedelmi muzeum átalakítása, a vaskapu megnyitása, a fiemei kikötő fejlesztése, s ittbon a házalás, részlet-üzlet és a tisztességtelen verseny szabályozása, valamint a munkások érdekeinek felkarolása, mind oly részletei egy magasabb conceptiójú ipar- és kereskedelmi politikának, melyek a társadalom támogatásának bevonásával s a szövetkezeti eszme és erőtműködés további népszerűsítésével hivatva lesznek iparosaink önbizalmának megerősítésére és a hanyatló kisipar új életrekelésére.

A pénzügyi viszonyokat a kamatláb ismert magassága és a pénz drágasága uralta, a mik a vidéki pénzügyi helyzetek magatartására is befolyással voltak. Az osztrák-magyar bankfők kiegyenlítő szerepe ily körülmények között csak jótékony hatással lehetett.

A nagy vonásokban itt vázolt általános viszonyok szolgálnak keretül kamarakerületünk ez évi közgazdasági életéhez, melynek képét az alábbiakban tömör vonásokban fölírjuk. (Ezt azonban roppant nagy terjedelmű lapunk szűk határai miatt nem közölhetjük. Szerk.)

Ujdonságok.

Gyulafehérvárt, 1900. szeptember 27.

— **Kinevezés.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Knörr Ferenc gyulafehérvári törvényszéki aljegyzőt a székelendvarhelyi törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— **A zsidók újéve.** Hétfőn volt a zsidók újéve, mely számukra az 5561-ik évfordulót jelenti a világ állítólagos teremtésének dátumától kezdődőleg. Az öreg számú évtordulónak szép verőfényes idő kedvezett, s ezt fel is használta az ünnepi díszbe öltözött zsidó közönség. Egész napon át zarándokolt a templomba, hol háládó imákat zengedeztek.

— **Polgármester beiktatás Nagy-Enyeden.** Szombaton, a hó 22-én ment végbe nagy ünnepélyesség közepette Dr. Varró László Nagy-Enyed város polgármesterének beiktatása. A polgármester diszmagyarban jelent meg a beiktató disztulésen s letévé az esküt, Csató János alispán üdvözlő szavaira válaszolván, kijelenté, hogy hű öre lesz a város minden intézményének, önkormányzatainak védelmezője, a kulturának s a haladásnak munkása. A tisztelgő küldött-ségek fogadása után az új polgármestert zenésző mellett kísért a polgárság lakására. Este fátylas szernádót kapott, melyen a tűzoltó zenekar és a városi dalkör működött közre. Szerenád után banketre gyűltek a lelkesült polgárok, melyben a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban mulatott a mintegy 200 főnyi közönség.

— **Státusgyűlés.** A státusgyűlés megint Kolozsvárt lesz megtartva. Nekünk ehhez már úgy látszik nincsen többé se jogunk, sem igényünk. Tizenhárom éven át egyfolytában nélkülözte városunk ezen egyetelen „püspöki székhely“ mivoltára emlékeztető alkalmat. Mert a státusgyűlésen kívül vajmi csekély az az előny, a mi „püspöki székhely“ czimen e városra hárul. Kolozsvár e tekintetben ezer perczenttel jut többhez. De többhez jut az erdélyi egyházmegye legkisebb faluja is, mint a mi városunk. Nálunk sem hitéleti, sem kulturális, sem társadalmi, sem pedig közvagyonosodási

illetve kereskedelmi vagy közgazdasági szempontból nincs mélyebb nyoma annak, hogy városunk püspöki székhely, mint például Csik-Szeredában vagy Szamosújvárt v. Apanagyfaluban. Hogy miért van ez így! Annak a megmondhatója csak az lehet, a ki városunk érdekeit oly böles belátással intézi és igazgatja.

— **Az új pénz.** Magyarország és Ausztria legnagyobb kiadó czége, az osztrák magyar bank egy szenzációs kiadvánnyal jelent meg a „biaczon“. A kirakatokban ugyan nem jelentek meg ebből kötetek, ezzel a felirással: „Éppen most jelent meg“, de mi értesítést kaptunk, hogy egy tiszteletpéldány rendelkezésünkre áll az új 20 koronás bankjegyből — természetesen egy régi tízforintos beszoállítására ellenében. Az új bankjegyek igen szeretetreméltó külsejűek. A régi sötétzöld bankjegyet éltes matrónához kell hasonlítani, a kaczér 20 koronással szemben, a mely olyan, mint egy zöld szalagos samoá csipke-neglizsibe öltözködött, rózsaszín főkötös menyecske. Persze csak a magyar oldal. Az osztrák része olyan mint egy soklányos ház, mert míg a mi oldalunk kizárólag magyar, az osztrákon ott szoronganak a cseh, lengyel, szlovén, oláh szerb, horvát és ruthén nyelvű felírások is. Kissé emlékeztet arra a régi darabra: „Fiz leány, egy férj sem“. A bankjegy udvarias rajzolója ezuttal sem feledkezett meg a hölgyekről. A „magyar“ hölgy kissé nagyon is keleti szépség, míg az osztrák dáma arcának kifejezés nélkülsége és közönséges volta, valószínűleg arra jó, hogy egyik nezetiség se reklamálhassa magának. Különben végső eredményben az a nézetünk ez új bankjegyekről: — Nem új bankó kell, hanem — sok. Ez körülbelül a közönség és reméljük teljesülni fog.

— **Por és piszok a vasuti utcában.** Több vasuti utcai lakos panaszt tett szerkesztőségünkben a por miatt, mely sürri fellegként borítja el egész nap a vasuti utcát. Az utcán végig a házak előtt elterülő piszoktól pedig már épinséggel lehetetlen gyalog járni. Ha végig megy az ember az utcán, nem lát egyebet, mint szemetet, port és burjánt. Hát ez elég szomorú állapot. S még szomorúbb az, hogy hiába való minden panasz, minden megrovás, az állapoton nem segít se hatóság, se lakosság, se közegészség, sem köztisztasági szempont. És mi sem segíthetünk. Nem bizony. A sajtó nálunk csak arra való, hogy a személyi hiúságnak tömjénfűstöt eregessen. Ekkor számbaveszik a sajtót. De ha a közügy érdekében emel szót, s ha e révén rámutat a létező bajok forrására, akkor a gyulafehérvári sajtó mint haszontalan újságpapír — tűzbe dobatták. Sajnáljuk tehát vasuti utcabeli polgártársainkat, hogy a telpanaszolt állapoton nem segíthetünk; de vigasztalásul szolgáljon nekik azon körülmény, hogy nemcsak a vasuti utca, hanem maga a főter is nélkülözi a köztisztaságnak legelemibb nyomait is.

— **A „Magyar Hírlap“** jelenti, hogy Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Brody Sándor, Bárony István Herczeg Ferenc, Georges Ohnet, Emile Zola, Marcel Prevost, Ridder Haggard, Leo Tolstoj egy-egy kötet új regényét, tehát az kötet regényt kapnak előfizetői karacsonyai ajándékként teljesen ingyen, azokt. i. akik fél-évre előfizetnek. A negyedéves előfizető öt kötetet kap e regényekből. A ki pedig hónapról-hónapra küldi be az előfizetési díjat, annak két kötet regényt küld a karacsonyai megelőző napokban, legkésőbb december 20-ikáig a „Magyar Hírlap“ kiadóhivatala.

— **Elítélt borhamisító.** Intő példaképpen közöljük a hivatalos lap hirdetményeiből azt, hogy ismét nyakon csíptek egy borgyártót: Kempfner Lipót pécsi lakost. A fogarasi főszolgabírói hivatal a mesterséges borok készítésével és forgalomba hozatalával vádolt pécsi pancsolót és népmegmérgezőt 300 forint pénzbüntetés megfizetésében, esetleg 30 napi önköltségen töltendő elzárásra, továbbá 48 forint vegyvégválati, 58 forint 64 kr. vasuti szállítási díj és 15 forint 69 kr. kisebb kiadások megfizetésében ítélte el. Az elkobzott löre denaturáltatik. Az alispán s most a belügyminiszter is jóváhagyta az ítéletet.

— **A magyar sajtó.** A kolozsvári kereskedőket sokszor ejti zavarba a magyar ipar és termelés pártolásának áramlata. Tudni kell, hogy melyik vevőnek mit ajánlanak, melyik vevővel milyen czimen vétessék meg a hazai produktumot. A napokban egyik Mátyás király-téri fűszerüzletbe toppant be egy osztrák portékák eladása által nagy vagyonra vergődött kereskedő. Sajtót kért s az elibe tett árut vizsgálgatni kezdi s nagy hangon kérdi.

— Hazai-e ez, vagy nem?

A segéd haboz a felelettel; a főnök azonban nagy léleknyugalommal odavágja:

— Az a sajtó külföldi.

— No, meg is látszik rajta, hogy nem itthon készült, mert a hazai sajtóknak sem kinézése, sem íze nem ajánlatos; a kereskedők mégis ezt ajánlják.

Kimérette és nagy boldogan hazavitte abban a tudatban, hogy ő a hazai iparproduktumok pártolásának irányzata daczára is kitűnő külföldi sajtóhoz juthatott. A kereskedő is elégedetten dörzsölte a kezét, mert rászóta vevőjére agróf Andrassy-uradalom kitűnő s minőség tekintetében a külföldi produktumokat túlszárnyaló sajtóját a hazai ipar pártolását ellenző hazafira.

THYMOL
*felülmulmin-
den más fog-
tisztítószert.*

Százezreket mentett meg a magyar gazdáknak a SOMOGYI GÉZA-féle állatok emészté- sét elősegítő

T Á P P O R.

Hogy mily nagy jelentőséggel és kiváló hatással van ez a táp-
szel az állattenyésztésre és az állatokra, arra nézve álljon itt e táplálék kiadott 13,652. számú

SZABADALMI OKIRAT KIVONATA

Jelen táplálék tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok
különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emészt-
hetőségét megkönnyíti.

Mint a tapasztalatok bebizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az
állat szervezetére igen jótékonyan hat, a meenyiben annak ellenálló képes-
ségét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagymértékben nö-
veli. A táppor biztos hatásáról számtalan

hivatalos elismerés, köszönő levél és szakvélemény

adhat tanúságot. A sok közül néhány.

Tekintetes Somogyi Géza urnak

Arad.

Értesitem, hogy az ön gyártmányát ké-
pező állattápport kipróbálva, azt az állatok,
— kiválólag pedig a sertések táplálásánál
jónak találom, — s úgy az állat emésztésére,
valamint az esetleg fellépő betegség gyó-
gyítására és megállítására bármely is a leg-
melegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel

Pauer István,

Székesfehérvár sz. kir. város
állatorvosa.

Ezenkívül számos vélemény és elismerés van elsőrendű gazdaságok, gazdasági iskolák, állat-
orvosok és községektől. — 1 kiló 1 frt. 80 kr. (3 kr. 60 fill.) kapható minden gyógyszer-
tárban és fűszer-üzletben 18, 45 és 90 kros dobozokban. — Viszont eladók nagyobb vételnél
kedvezményt kapnak. — Főttaláló és készítő **Somogyi Géza Arad**, hova mindentéle
megkeresés intézendő.

As elismerő levelek minden üzletben láthatók.

Kapható: id. Misselbacher J. B. üzletben, Gyulafehérvárt.

Tisztességes Egyének

bármely foglalkozással 1866 óta fennálló ezé-
gem részére, eredeti sorsjegyek részletfize-
tés melletti törvényszerű eladása által, mel-
lékjövedelmeképpen is, könnyen havi 200—
400 koronát kereshetnek. Ajánlatok **Fuchs**
H. váltóháza, Budapest, IV., Kec-
keméti-utca a 1. sz. intézendők.

A. asszony: „Hol szerzi be kegyed eczetjét?
A kegyed salátája nekem kitűnően ízlik!”

B. asszony: „Én egyáltalában nem vásárolok
eczetet, hanem magam készítem azt — a híres
„**Vinacet**” eczet-essenciából. Így nekem min-
dig friss eczetem van; holott kész-eczet sok-
szor romlott — vagy nálam elromlik, vagy
pedig rossz anyagból készült. — Amellett ol-
csóbban is jövök ki; mert az ily eczet literje
nekem csak 15 fillérembe jő. A „**Vinacet**”
essentiát minden helybeli csemege-fűszer- és
drogua-üzletben megkaphatja. Árak: 1/4 lite-
res üveg 1 kor. 1 egész literes 3 korona.

Kérjen csak valódi „**Vinacet**” essentiát.
Főraktár Gyulafehérvárt: **Jakabffy Albert**
és **Lobstein Sámuel** kereskedéseiben.

Legjobbnek elismert.

Kalodont

Mindenütt kapható.

„STANDARD GLOBUS”

védjegyünkkel ellátott

BORTÖMLŐK

a legjobb és a legtartósabb mi-
nőségűek.

Minták, kívánatra ingyen és bérmentve.

Bortömlő maradékok, borszivattyúk és

BORSAJTÓK,

valamint pincze berendezési cikkek,

legjutányosabban kaphatók

Persicaner és Társa cégénél

Budapest, IV. Kemnitzer utca 7.

BUTOR

ebédlő- és hálószobára való,
matt, igen jó karban, inga-
óra, hintaszék stb. — egész-
ben vagy darabonként el-
költözés miatt azonnal eladó.

Bármikor megtekinthető:

M. Portuson, Fried-féle ház.

Főképviselet Gyulafehérvár és vidéke részére: **BAUMANN és SZEKAL** Gyulafehérvárt

Az 1857-ben alakult és leg- felsőbb helyen engedélyezett
ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
BUDAPESTEN VIGADÓ-TÉR, SAJÁT PALOTÁJÁBAN,
nyolczvankét millió korona alappal bir
és biztosításokat vállal:

a) **tűzkár ellen.** (ha azt a gyújtó vil-
lám okozza is) épületekre, gyárakra, gépekre,
árúkészletekre, bútorneműkre, marhaállomány-
ra, gazdasági és iparkészletekre stb.;

b) **jégkárak ellen** teljes kártérítés-
sel, úgy nemkülönben

c) **szállítmányi károk ellen**, vizen,
szárazon és vasutakon;

d) **betörési károk ellen,**

e) **az ember életére és pedig:**

1. halálesetre szóló biztosításokra,

2. vegyes, illetve elérics és halálesetre
szóló biztosításokra,

3. kiházasítási biztosításokra,

4. közvetlen vagy bizonyos idő lejártával
kezdődő életjáradékokra,

5. tul. és életjáradék-, illetve özvegyi
nyugdíjbiztosításokra,

6. nevelési költség-biztosításokra,

7. jelzálog-életbiztosításokra,

Az életbiztosítások érvényesek a termé-
szetes elhaláláson kívül:

1. A háboru veszélyeire — minden pót-
díj nélkül,

2. A párbaj eseteire,

3. Az öngyilkosság folytán bekövet-
kező halálesetre,

4. baleset folytán történő elhalálo-
zás eseteire.

Az alapítke, a biztosítási díjtartalék
és a befolyó biztosítási díjösszegek a leg-
teljesebb biztosítékot nyújtják. A biztosítási
feltételek a t. cz. közönség számára a leg-
előnyösebben állapítanak meg.

A biztosítási díjak lehető jutányosak, s
a felfelé károk a leggyorsabban és leg-
készségesebben térítettek meg.

A társaság lakházakat és gazdasági
épületeket tűzkár ellen **12 évre** is, — és
pedig oly módon — biztosít, hogy a díj éven-
ként utólagosan fizetendő, az utolsó **két év**
pedig **ingyenes 6 évre** kötött biztosí-
tásnál a díjfizetés szintén évenként, utóla-
gosan történik s az utolsó év ingyenes.

A társaság kormányzata:

Választmány:

Csekonics Endre gróf, elnök,	Burchard-Béldvay Konrád,	Németh Titusz,	Szegedy György
Nádasdy Ferenc gr. alelnök,	Darier Henrik,	Nikolics Fedor báró,	Széldényi Géza
Andrássy Gyula gróf,	Deutsch Goldor,	Schoeller Fál lovag,	Uechtritz Zsigmond báró
Bánffy György gróf,	Budai Goldberger Berthold	Schossberger Nándor báró,	Wenckheim Frigyes gróf.
Berzeviczy Albert,	Karácsoonyi Jenő gróf,		

Igazgatóság:

Harkányi Frigyes báró,	Jeney Lajos	Ormody Vilmos	Schossberger Zsigmond báró	Zichy Nándor gróf
		Szendé Károly,	aligazgató.	

Felügyelő-bizottság

Baththyány Géza gróf,	Hajós József,	László Zsigmond	Radvánszky Géza báró.
-----------------------	---------------	-----------------	-----------------------

Főképviselet Gyulafehérvár és vidéki részére:

Baumann és Szekal Gyulafehérvárt.

Főképviselet Gyulafehérvár és vidéke részére: **BAUMANN és SZEKAL** Gyulafehérvárt.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.